De lege stoel in de klas…

Emmanuella Marchal

Inhoud

Hoofdstuk 1 — Terug
Hoofdstuk 2 — Alles staat online
Hoofdstuk 3 — Vraag het maar
Hoofdstuk 4 — Woensdagmiddag
Hoofdstuk 5 — Gewoon vragen
Hoofdstuk 6 — Niet tegen papa
Hoofdstuk 7 — De dagen ertussen
Hoofdstuk 8 — Een verbinding
Hoofdstuk 9 — Te veel gevraagd
Hoofdstuk 10 — Wat hij wel kan
Hoofdstuk 11 — Blijven eten
Hoofdstuk 12 — Op papier
Hoofdstuk 13 — Naast zijn naam
Hoofdstuk 14 — Zijn plek
Hoofdstuk 15 — Wat niet op het rapport staat
Hoofdstuk 16 — Waarop baseren jullie dat?
Hoofdstuk 17 — Een antwoord graag
Hoofdstuk 18 — Voor de volgende keer
Hoofdstuk 19 — Aan de andere kant
Hoofdstuk 20 — Hier

Nawoord

Hoofdstuk 1 — Terug

Niels had zijn wekker niet gemist.
Hij lag al een kwartier naar de cijfers op zijn gsm te kijken toen het deuntje begon. Zes uur tweeënvijftig. Hij zette het geluid uit voor de tweede toon en bleef nog even liggen.
Beneden schoof een stoel over de keukenvloer. Daarna klonk het koffieapparaat.
Op de stoel naast zijn kleerkast lag zijn jeans, met daarbovenop een donkergroene trui. Hij had de kleren de avond ervoor zelf klaargelegd. Zijn boekentas stond bij de deur.
Twee weken had hij ze niet nodig gehad. Nu leek het ineens alsof hij iets belangrijks vergeten was.
Hij keek naar het uurrooster op zijn bureau.
Frans. Wiskunde. Geschiedenis.
Welke boeken moesten er ook alweer mee voor geschiedenis? Alleen het leerwerkboek, of die andere map ook? Hij had het gisteren aan Mats gevraagd, maar die had nog niet geantwoord.
Voor de zekerheid had hij alles ingepakt.
Niels nam zijn gsm en opende de klasgroep.
Zevenendertig berichten.
Hij schoof met zijn duim over het scherm.
Een filmpje. Drie lachende gezichtjes. Iemand die vroeg welke pagina ze voor Frans moesten leren. Een foto van een fiets met een plat achterwiel.
Daaronder stond een bericht van Mats.
Vandaag weer die van vrijdag
Niels keek naar de woorden.
Die van vrijdag.
Hij had geen idee over wie het ging.
Hij typte: *Wat was er vrijdag?*
Even bleef zijn duim boven het pijltje hangen. Toen wiste hij de vraag.
In plaats daarvan stuurde hij:
Ik kom vandaag terug.
Hij legde zijn gsm op het bed en trok zijn trui aan.
Toen hij opnieuw keek, waren er twee nieuwe berichten.
Heeft iemand de antwoorden van wiskunde?
Welke oef?
Hij stopte zijn gsm in zijn broekzak.

Beneden stond zijn vader met één arm in zijn jas en een boterham tussen zijn tanden naar zijn autosleutels te zoeken.
‘Naast de fruitmand,’ zei Niels.
Wouter keek op, volgde zijn blik en pakte de sleutels.
‘Daar had ik ze dus gelegd.’
‘Zoals elke dag.’
Zijn vader trok de boterham uit zijn mond. ‘Ik geef jou gewoon graag het gevoel dat je hier onmisbaar bent.’
Niels glimlachte.
Aan tafel draaide mama haar hoofd naar hem toe. Haar laptop stond open naast een mok koffie. Op het scherm herkende hij het rood van Smartschool.
‘Goed geslapen?’ vroeg ze.
‘Ja.’
‘Zin om terug te gaan?’
Hij haalde zijn schouders op.
‘Jawel.’
Hij had er gisteren nog zin in gehad. Toen had hij gedacht aan de middagpauze met Mats, aan samen naar de fietsenstalling lopen en aan eindelijk eens iets anders vertellen dan wat hij op televisie had gezien.
Nu dacht hij vooral aan de vragen die hij misschien moest beantwoorden.
Ben je nu alweer ziek geweest?
Wat had je deze keer?
Mama knikte naar de tafel.
‘Je boterhammen liggen klaar.’
Niels ging zitten. Naast zijn bord lag een stapeltje papieren met een paperclip eromheen.
Hij hoefde niet te vragen wat het was.
‘Ik heb die oefeningen van wiskunde nog afgedrukt,’ zei Ellen. ‘Voor als je ze vandaag nodig hebt.’
‘Moet dat allemaal mee?’
‘Ik weet het niet. Er staat alleen dat jullie ermee bezig zijn.’
Hij trok het bovenste blad naar zich toe. Letters, haakjes en breukstrepen. Sommige oefeningen had hij zaterdag met de bijlesjuf gemaakt. Of bijna dezelfde. Bij de eerste had hij gedacht dat hij het begreep, tot ze een klein dingetje veranderde en hij opnieuw niet wist waar te beginnen.
‘Heeft hij nog geantwoord?’ vroeg hij.
Mama wist wie hij bedoelde.
‘Nog niet.’

‘Misschien ziet hij zijn mails pas op school,’ zei papa.
‘Misschien.’
Ellen klapte haar laptop dicht.
Niels nam een hap van zijn boterham. Hij had gisterenavond vanuit de zetel naar haar gekeken terwijl ze de mail schreef. Ze had een zin getypt, verwijderd en opnieuw geschreven.
Zou iemand Niels kunnen laten weten welke onderdelen hij eerst moet inhalen?
Daarna had ze gevraagd of er uitleg beschikbaar was bij de nieuwe leerstof.
Geen antwoorden. Gewoon uitleg.
‘Ik zal het zelf wel vragen,’ zei hij.
‘Dat mag. Maar jij hoeft niet alles—’
‘Ik weet het, mama.’
Het werd even stil.
Wouter dronk zijn koffie uit en zette de mok bij de gootsteen.
‘Eerste dag terug,’ zei hij. ‘Probeer eerst maar weer wat in je ritme te komen.’
Hij legde kort een hand op Niels’ schouder.
‘En als er iets is, bel je.’
‘Ja.’
‘Ook als je moeder net vijf minuten beslist heeft niet op haar gsm te kijken.’
‘Dat gebeurt niet,’ zei Niels.
‘Zie je? Daarom zeg ik het.’
Mama schudde haar hoofd, maar er kwam een klein lachje.
Toen de voordeur achter papa dichtviel, hoorde Niels de koelkast aanslaan.
Ellen schoof de paperclip steviger over de bladen.
‘Zal ik die in je map steken?’
‘Ik doe het wel.’
Hij nam de papieren van haar over en stond op.
Bij de keukendeur bleef hij staan.
‘Kan jij mij vandaag brengen?’
‘Natuurlijk.’
‘Gewoon omdat het de eerste dag is.’
‘Ik pak mijn jas.’

———

Op de parking voor de school controleerde Niels nog één keer het uur.
Acht uur elf.
Op tijd, maar niet zo vroeg dat hij lang alleen moest staan.

Mama zette de motor uit.
Voor hen liepen twee jongens over het zebrapad. De ene gaf de andere een duw met zijn schouder. Ze lachten en bleven midden op de witte strepen staan, tot een toezichter hen verder wenkte.
‘Wil je dat ik meeloop?’ vroeg Ellen.
‘Nee.’
‘Oké.’
Ze zei het zonder aarzelen. Daar was hij blij om.
Hij trok zijn boekentas op zijn schoot en zocht naar de gesp die vastzat onder de riem.
‘Als er iets ontbreekt, schrijf het dan ergens op,’ zei mama. ‘Dan kunnen we vanavond—’
‘Mama.’
Ze zweeg.
Hij keek naar haar. Haar hand lag nog op de autosleutel.
‘Ik wil gewoon gaan.’
‘Dan ga je.’
Niels kreeg de riem los en deed het portier open.
‘Tot straks.’
‘Tot straks, jongen.’
Hij stapte uit, maar voor hij de deur dichttrok, boog hij nog even naar binnen.
‘Je hoeft niet te blijven wachten tot ik binnen ben.’
Ellen trok één wenkbrauw op.
‘Ik ging eigenlijk wachten tot je afgestudeerd was.’
Hij lachte onverwacht.
‘Daag.’
‘Daag.’
Toen hij bij de poort achteromkeek, stond haar auto er nog. Mama stak haar hand op. Hij deed hetzelfde en liep verder.
De speelplaats zag er precies uit zoals twee weken geleden. Dezelfde banken. Dezelfde fietsen die tegen het hek stonden terwijl dat niet mocht. Bij de vuilnisbak lag een platgetrapt drankkarton.
Niels zag Mats bij de overdekte doorgang.
Hij stond met Thomas en twee jongens uit de andere klas naar een gsm te kijken.
Niels liep naar hen toe.
‘Hey.’
Mats keek op.
‘Ah. Je bent terug.’

‘Ja.’
‘Beter?’
‘Ja.’
‘Goed.’
Mats draaide het scherm opnieuw naar Thomas.
‘Wacht, dat stukje moet je zien.’
Niels bleef naast hen staan.
Op het filmpje renden jongens achter een bal aan. Iemand gleed uit. De camera schoot naar de lucht en een stem begon zo hard te lachen dat het geluid kraakte.
De anderen lachten mee.
‘Je had zijn gezicht moeten zien,’ zei Thomas.
‘Hij deed daarna alsof het expres was.’
‘Ja, tuurlijk.’
Niels glimlachte, een beetje later dan de rest.
‘Was dat vrijdag?’
‘Woensdag,’ zei Mats. ‘Tijdens de middag.’
Hij schoof zijn gsm in zijn zak.
‘Heb jij Frans geleerd?’
‘Welke toets?’
Thomas keek hem aan.
‘Woordenschat. Die van vandaag.’
Niels voelde zijn vingers strakker om de riem van zijn boekentas sluiten.
‘Die stond toch voor donderdag?’
‘Was verplaatst.’
‘Waar stond dat?’
Mats haalde zijn schouders op.
‘Heeft ze in de les gezegd.’
De bel ging.
Iedereen kwam tegelijk in beweging.
Niels liep naast Mats naar binnen. Voor de trap boog Thomas zich tussen hen in om iets te vertellen over een spel dat hij gisteren had gespeeld. Mats begon meteen vragen te stellen.
Niels kende het spel. Hij had het zelf ook.
Hij wachtte op een opening in het gesprek.
Op de trap moest hij achter hen gaan lopen omdat er leerlingen naar beneden kwamen. Boven sloeg Mats rechts af, nog altijd luisterend naar Thomas.
Niels volgde.

In lokaal 2.14 brandde het digibord al.
Niels bleef een ogenblik in de deuropening staan.
Mats zat op hun plaats.
Naast hem lag Thomas' boekentas.
Het was maar een tas. Niels wist dat. Niemand had zijn naam van een stoel geschroefd.
Toch keek hij ernaar alsof hij iets verkeerd begrepen had.
Mats zag hem.
'Thomas zit hier nu,' zei hij. 'Voor dat groepswerk.'
'Ah.'
'We moesten per twee.'
'Ja. Geen probleem.'

Achteraan, bij het raam, was nog een tafel vrij.
Niels liep ernaartoe en zette zijn boekentas neer. Vanaf die plek zag hij Mats' rug, drie rijen verder.
Mevrouw Vermeulen kwam binnen met een stapel papieren.
'Boeken weg, alleen schrijfgerief op tafel.'
Er ging gemompel door de klas.
Niels haalde zijn pennenzak uit zijn tas. Zijn hand bleef op de rits liggen toen de leerkracht hem opmerkte.
'Niels. Terug genezen?'
Een paar hoofden draaiden.
'Ja, mevrouw.'
'Goed. We hebben vandaag een korte toets.'
'Ik wist niet dat die verplaatst was.'
Ze keek naar de papieren in haar hand.
'Dat hebben we vorige week afgesproken.'
'Toen was ik er niet.'
'Heb je de planner bekeken?'
'Ja. Daar stond donderdag.'

Mevrouw Vermeulen legde de toetsen op haar bureau en tikte iets aan op haar laptop.
Niels keek naar het digibord. Een venster schoof open. Ze las even en trok haar lippen op elkaar.

‘Hier staat hij inderdaad nog op donderdag.’
Voor Niels zat een meisje met een roze haarclip aan haar mouw te trekken.
Achter hem klikte iemand met een balpen.
‘Maak hem toch maar mee,’ zei de leerkracht. ‘Dan zien we wat je al kent. We bekijken achteraf wel wat we ermee doen.’
Hij knikte.
Ze legde een blad op zijn tafel.
Bovenaan schreef hij zijn naam.
Niels.
Daaronder de datum.
De eerste vijf woorden kende hij. Bij het zesde twijfelde hij tussen twee antwoorden. Het zevende had hij nog nooit gezien.
Hij keek naar de volgende oefening.
Zijn maag trok samen.
Thuis had hij woordjes geleerd. Op dinsdag, toen hij eindelijk weer langer dan een halfuur beneden kon blijven. Op donderdag had mama hem overhoord terwijl ze de aardappelen schilde. Zaterdag had hij de woorden opnieuw bekeken na de bijles.
Alleen waren het de verkeerde.
Voor in de klas kraste iemand een antwoord door.
Niels legde zijn pen even neer en wreef zijn handen over zijn broek.
Hij wilde niet dat de eerste dag terug hiermee begon.

———

Tijdens de speeltijd kocht Mats een koek uit de automaat.
‘Ga je mee naar buiten?’ vroeg Niels.
‘Ja, direct.’
Niels wachtte naast de deur.
Thomas kwam uit de toiletten en riep iets naar Mats. Ze begonnen te praten over het groepswerk voor techniek. Iets met een brug die een bepaald gewicht moest kunnen dragen.
‘Wij hebben gisteren al een stuk gemaakt,’ vertelde Mats.
‘Bij jou thuis?’ vroeg Niels.
‘Ja.’
‘Ah.’

Hij was vaak bij Mats thuis geweest. Ze hadden er pizza gegeten, games gespeeld en ooit een hele namiddag geprobeerd een oude computer opnieuw aan de praat te krijgen.
Niels wist nog welke traptrede kraakte.
Mats scheurde de verpakking van zijn koek open.
'De volgende keer moet je ook komen.'
'Ja,' zei Niels.
'Als je kunt.'
'Ja.'
Op de speelplaats botste een bal tegen Thomas' schoen. Hij trapte hem terug en liep er meteen achteraan.
Mats volgde.
Niels zette een paar stappen mee, maar bleef toen bij de rand van het veld staan.
Er waren al ploegen. Niemand vroeg of hij meedeed.
Hij haalde zijn gsm boven.
Een bericht van mama.
Goed aangekomen in de klas?
Hij typte: *Ja.*
Daarna: *Toets Frans was vandaag.*
Voor hij kon beslissen of hij meer zou schrijven, verscheen er al een antwoord.
Die stond toch donderdag?
Ja.
De drie puntjes verschenen.
Verdwenen.
Verschenen opnieuw.
Hoe is het gegaan?
Niels keek naar het veld.
Mats stak zijn armen in de lucht omdat iemand had gescoord.
Weet niet, stuurde hij.
Hij stopte zijn gsm weg.

———

Tegen het einde van de middag voelde zijn boekentas zwaarder dan die ochtend.
Er zaten zes extra werkbladen in, twee taken die hij moest inhalen en een lijstje met hoofdstukken voor geschiedenis.
Bij wiskunde had hij zijn hand opgestoken.
'Moet ik eerst de vorige oefeningen afwerken?'

De leerkracht had naar zijn blad gekeken.
‘Probeer voorlopig mee te doen met de klas. Anders blijf je achterlopen.’
Dat had redelijk geklonken.
Tot Niels aan de eerste oefening begon en ontdekte dat hij de uitleg van vorige week nodig had.
Hij had nog eens zijn hand opgestoken, maar toen was de leerkracht al bij iemand anders. Daarna waren ze klassikaal gaan verbeteren.
De antwoorden stonden nu op zijn blad.
Hoe hij eraan moest komen, wist hij nog altijd niet.
Aan de schoolpoort zag hij mama meteen.
Hij stapte in en zette zijn tas tussen zijn voeten.
‘En?’ vroeg ze.
Niels trok zijn gordel vast.
‘Goed.’
Ellen startte de auto nog niet.
‘Gewoon goed,’ voegde hij eraan toe.
‘Oké.’
Ze keek even naar hem en reed toen de parking af.
Bij het eerste rode licht vroeg ze: ‘Heb je uitleg kunnen vragen voor wiskunde?’
‘We moesten verder met de klas.’
‘En lukte dat?’
Hij keek door het zijraam naar een man die een hond uitliet.
‘Niet alles.’
‘Dan bekijken we straks wat—’
‘Moet dat vandaag?’
De vraag kwam harder dan hij bedoeld had.
Mama zweeg.
Niels voelde meteen warmte in zijn gezicht.
‘Ik ben net thuis. Bijna thuis.’
‘Ik bedoelde niet meteen.’
‘Maar straks wel.’
Het licht sprong op groen.
Ellen reed verder.
‘Er moet nog zoveel gebeuren,’ zei ze zacht.
‘Dat weet ik.’
Hij hoorde hoe moe ze klonk. Hij had haar gisteren horen bellen over een extra uur bijles.

Daarna had ze lang naar iets op haar gsm zitten kijken, met haar bankkaart naast zich op tafel.
Hij wist dat zij ook liever iets anders deed.
Toch wilde hij niet nog een avond tegenover haar zitten met een blad ertussen en allebei doen alsof ze genoeg geduld overhadden.
‘Sorry,’ zei hij.
Mama keek kort opzij.
‘Je mag moe zijn, Niels.’
Hij knikte en bleef naar buiten kijken.

———

Thuis zette hij zijn boekentas naast de keukentafel.
Ellen haalde een glas uit de kast.
‘Eerst iets drinken en eten,’ zei ze. ‘De rest wacht wel even.’
Niels trok zijn trui uit en hing hem over een stoel.
Zijn gsm trilde.
Hij greep er sneller naar dan hij wilde.
Een bericht in de klasgroep.
Een foto van Mats en Thomas bij hun zelfgebouwde brug. Op de achtergrond zag Niels de keukentafel van Mats.
Hij houdt 8 kilo
Er kwamen meteen reacties.
Niels bekeek de foto nog een keer. Mats hield de brug vast. Thomas stond ernaast met twee opgestoken duimen.
Hij begon te typen.
Ziet er goed uit.
Dit keer verstuurde hij het wel.
Mama zette een glas water voor hem neer.
‘Wil je een boterham of liever yoghurt?’
‘Een boterham.’
‘Met kaas?’
‘Ja.’
Hij schoof zijn gsm naast het glas.
In de gang klonk de sleutel van papa in het slot.
Even later stak Wouter zijn hoofd om de keukendeur.
‘En, terug tussen de mensen?’
Niels keek op.

Hij had willen zeggen dat er een onverwachte toets was geweest. Dat hij nu achteraan zat. Dat Mats met Thomas een brug had gebouwd en dat hij niet wist of hij de volgende keer echt mocht komen of dat Mats het gewoon gezegd had omdat hij erbij stond.
Maar papa stond daar met zijn jas nog aan en mama smeerde zijn boterham, en hij wist niet waar hij moest beginnen.
‘Ja,’ zei hij.
Wouter trok een stoel naar achteren en ging zitten.
‘Vertel eens.’
Niels draaide zijn glas een kwartslag.
Toen keek hij naar zijn vader.
‘Er zat iemand op mijn plaats.’
Ellen legde het mes neer.

Hoofdstuk 2 — Alles staat online

‘Op jouw plaats?’ vroeg mama.
Niels knikte.
‘Naast Mats.’
Papa schoof zijn stoel wat dichter bij de tafel.
‘En waar zat jij dan?’
‘Achteraan. Er was nog een tafel vrij.’
Mama keek naar de boterham die ze half had doorgesneden. Ze maakte de beweging af en schoof het bord naar hem toe.
‘Had Mats dat vooraf gezegd?’
‘Nee.’
‘Misschien was het alleen voor die opdracht,’ zei papa.
‘Misschien.’
Niels trok een stukje korst los.
Dat was het vervelende. Alles wat er gebeurd was, kon je uitleggen.
Thomas moest ergens zitten. Mats moest met iemand samenwerken. Niemand kon twee weken een stoel leeg laten omdat Niels misschien terugkwam.
Hij begreep het.
Alleen hielp dat niet veel.
‘Ze hebben ook bij Mats thuis afgesproken,’ zei hij. ‘Voor techniek.’
‘Had je graag meegedaan?’
Hij keek naar papa.
‘Dat is toch normaal?’
‘Ja,’ zei papa. ‘Dat is normaal.’
Mama ging tegenover hem zitten.
‘Wil je Mats dit weekend eens vragen?’
‘Dan moet hij niet.’
‘Dat zeg ik ook niet.’
‘Maar als jij dat vraagt aan zijn mama, dan moet hij wel.’
Mama sloot haar mond weer.
Vroeger had ze dat gedaan. Een berichtje gestuurd, een middag afgesproken, gevraagd of Mats bleef eten. Niels had daar nooit over nagedacht.
Nu zag hij het al voor zich: Mats die van zijn moeder hoorde dat hij eens wat meer met Niels moest optrekken.
Daar zou het alleen erger van worden.
‘Ik stuur niemand iets,’ zei mama.
Niels knikte.

Hij nam eindelijk een hap.
Papa bleef nog even zitten en vroeg daarna of er iets leuks gebeurd was.
Niels dacht na.
‘Bij geschiedenis liet meneer Peeters een filmpje zien. Hij kreeg het niet stil.’
‘Het geluid niet?’
‘Nee. Hij wilde uitleg geven, maar dat filmpje bleef maar verder praten. Toen zette hij zijn eigen microfoon harder.’
Papa begon te lachen.
‘En?’
‘Toen hoorden we alles twee keer zo luid.’
Mama lachte ook.
Niels vertelde hoe meneer Peeters uiteindelijk de stekker uit een luidspreker had getrokken, waarna bleek dat het geluid uit het digibord kwam.
Even zaten ze gewoon samen aan tafel.
Toen trilde mama’s gsm naast haar laptop.
Haar ogen gingen vanzelf naar het scherm.
Niels zag het.
Zij zag dat hij het zag.
‘Eerst eten,’ zei ze.
Ze draaide haar gsm om.

———

Om kwart over vijf lagen zijn boeken alsnog over de keukentafel verspreid.
Niels had voorgesteld om alleen te bekijken wat dringend was.
Daar waren ze het allemaal mee eens geweest.
Het probleem was dat bijna alles dringend leek zodra je het opende.
Voor woensdag moest hij een taak van geschiedenis afgeven. Voor donderdag stonden er oefeningen van wiskunde gepland. In de digitale planner vond mama bovendien een opdracht Nederlands die tijdens zijn afwezigheid gemaakt had moeten worden.
‘Die heb ik niet,’ zei Niels.
Mama klikte op een bijlage.
‘Hier staat een werkblad.’
‘Dat is de uitleg. Er hoort nog iets bij.’
‘Wat dan?’
‘Een tekst, denk ik.’
Mama scrolde naar beneden.

‘Misschien staat die bij de lesdocumenten.’
Ze opende een andere map.
Niels schoof zijn stoel naar haar toe.
Er stonden bestanden met titels als *Les 3*, *Opdracht nieuw* en *Tekst verwerking*.
‘Die misschien,’ zei hij.
Het verkeerde document verscheen.
Mama sloot het en probeerde het volgende.
Aan het aanrecht stond papa aardappelen te schillen. Af en toe keek hij op.
‘Kun je niet aan iemand vragen welke tekst het is?’
Niels pakte zijn gsm.
Het bericht dat hij onder de foto van de brug had gezet, stond er nog.
Ziet er goed uit.
Er had niemand op gereageerd.
Er waren intussen wel andere berichten bijgekomen. Iemand had een foto gestuurd van een hond met een zonnebril. Daaronder stonden elf lachende gezichtjes.
Niels opende het gesprek met Mats.
Welke tekst moeten we gebruiken voor die taak van Nederlands?
Hij legde zijn gsm naast zich neer.
Mama had ondertussen een tweede venster geopend.
‘Hier staat nog een map.’
‘Die is van vorig jaar.’
‘Hoe weet je dat?’
‘Omdat wij die leerkracht niet hebben.’
Mama keek naar het scherm.
Toen leunde ze achterover.
‘Juist.’
Niels hoorde aan haar stem dat ze haar geduld begon te verliezen. Niet met hem, dacht hij. Nog niet.
De gsm lichtte op.
Mats.
Die van dat artikel.
Niels typte:
Welk artikel?

Papa liet een geschilde aardappel in de kookpot vallen.
‘Moeten jullie die taak vandaag maken?’
‘Nee,’ zei mama. ‘Maar we proberen te weten te komen wat hij moet doen.’

Het volgende antwoord kwam.
Weet titel ni meer. Blad gekregen.
Niels draaide zijn gsm naar haar toe.
Mama las het bericht.
‘Vraag of hij een foto wil sturen.’
Niels deed het.
Ze wachtten.
Mama klikte opnieuw door de documenten.
Na een paar minuten verscheen er een foto.
Het blad lag schuin op een bureau. Bovenaan viel een stuk van de titel buiten beeld. Over de onderste alinea lag de schaduw van Mats’ gsm.
‘Dat kunnen we zo niet afdrukken,’ zei mama.
‘Ik kan het toch lezen.’
‘De onderste zinnen niet.’
‘Ik vraag wel een andere.’
Hij typte opnieuw.
Dit keer bleef het stil.
Niels keek naar zijn geschiedenisboek.
Ze waren bijna een halfuur bezig en hadden nog geen enkele vraag ingevuld.

———

Toen de aardappelen kookten, kwam er een antwoord van de wiskundeleerkracht.
Mama opende het meteen.
Niels zag zijn naam bovenaan staan.
Beste mevrouw
Mama las verder zonder iets te zeggen.
Hij schoof dichterbij.
Alle geziene leerstof en opgegeven oefeningen zijn terug te vinden op Smartschool. Het is belangrijk dat Niels zijn achterstand zo snel mogelijk wegwerkt en ondertussen de lessen blijft volgen.
Daaronder stond dat hij met concrete vragen terechtkon tijdens de les.
Mama las het bericht nog eens.
‘Wat zegt hij?’ vroeg papa.
Ze draaide de laptop naar hem toe.
Papa droogde zijn handen af en kwam kijken.
Niels wachtte tot ze klaar waren.

‘Dan moet ik dus alles doen?’
‘Dat ga ik nog eens vragen,’ zei mama.
‘Dat had je toch gevraagd?’
Mama keek naar hem.
‘Ja.’
Ze trok de laptop terug naar zich toe.
‘Ik had gevraagd waarmee je het best begon.’
Niels keek naar het stapeltje werkbladen. Bovenaan stond een oefening die hij zaterdag ook al niet begrepen had.
‘Misschien moet ik morgen gewoon zeggen dat ik niets snap.’
‘Je snapt wel iets,’ zei mama.
‘Niet genoeg.’
‘Daarom vragen we hulp.’
Hij keek naar het scherm.
Ze hadden hulp gevraagd.
Dit was het antwoord.

———

Na het eten ruimde papa de tafel af. Mama legde alleen de wiskundebladen terug.
‘We doen er drie,’ zei ze. ‘Dan stoppen we.’
Niels ging zitten.
‘Echt drie?’
‘Echt drie.’
Ze zette een kladblad tussen hen in en trok de eerste oefening over.
‘Hoe deed je dat zaterdag met de bijlesjuf?’
Hij dacht na.
Hij zag haar balpen voor zich. Blauw, met een dop waar ze voortdurend mee draaide. Ze had een pijl getekend. Of twee pijlen.
‘Eerst de haakjes weg.’
‘Oké.’
Mama schreef.
Niels keek mee.
‘Nee. Volgens mij moet die min mee.’
Ze hield haar pen stil.
‘Naar hier?’
‘Ik weet het niet.’

Mama pakte zijn schrift erbij en bladerde naar de vorige oefeningen. Op een blad stond een berekening die in de klas verbeterd was.
Ze legde de twee naast elkaar.
‘Hier doen ze het zo.’
‘Maar daar staat een plus.’
‘Ja, dat zie ik.’
Ze zei het iets scherper dan ze wilde.
Niels trok zijn handen van de tafel en stopte ze in de zak van zijn trui.

Mama ademde langzaam uit.
‘Wacht. We beginnen opnieuw.’
Ze nam een schoon stuk van het kladblad.
Bovenaan schreef ze de oefening nog eens op.
In de woonkamer zette papa de televisie aan. Het geluid stond zacht, maar Niels hoorde het deuntje van een spelprogramma.
Hij keek naar de klok.
Kwart over zeven.
Mats zou nu waarschijnlijk online zijn.
Niels had gisteren beloofd dat hij vanavond mee zou spelen.
‘Kijk je even mee?’ vroeg mama.
Hij boog zich opnieuw over het blad.
Ze hadden twee verschillende antwoorden.
Mama tikte met haar pen op de eerste berekening.
‘Ik weet niet meer waar het fout loopt.’
‘Kunnen we stoppen?’
Ze keek naar de klok en toen naar de drie oefeningen die ze had aangeduid.
Van de eerste hadden ze nog geen juist antwoord.
‘Misschien vinden we een filmpje met uitleg.’
‘Mama.’
‘Eén filmpje.’
Hij schoof zijn stoel achteruit.
‘Je zei drie oefeningen.’
‘We hebben er nog geen drie gemaakt.’
‘Omdat het niet lukt.’
‘Ik probeer je alleen te helpen.’
‘Ik weet het.’
Zijn stem klonk luid in de keuken.
Vanuit de woonkamer werd de televisie zachter gezet.

Niels stond op.
‘Ik zeg toch dat ik het weet.’
Mama hield haar pen nog vast.
‘Niels, ga nu niet—’
‘Ik ga gewoon even naar boven.’
Hij nam zijn gsm mee en liet de rest liggen.

———

Op zijn kamer zette hij zijn computer aan.
Terwijl die opstartte, ging hij op bed zitten.
Beneden hoorde hij stemmen. Hij kon de woorden niet verstaan.
Dat maakte het bijna erger.
Hij wist dat mama nu waarschijnlijk zei dat ze ook niet wist wat ze nog moest doen. Papa zou antwoorden dat ze het even moest laten rusten.
Daarna zou alles nog altijd op tafel liggen.
Zijn computer gaf een geluidje.
Mats was online.
Thomas ook.
Niels ging aan zijn bureau zitten en zette zijn headset op.
Hij opende het gesprek.
Kan ik meedoen?
Het duurde even.
Toen verscheen Mats’ antwoord.
Zijn juist gestart.
Niels typte:
Volgende dan?
Hij wachtte.
Op het scherm zag hij de kleine icoontjes naast hun namen oplichten. Ze praatten met elkaar in een gesprek waar hij nog niet in zat.
We zien wel hoelang deze duurt, stuurde Mats.
Niels legde zijn handen op zijn toetsenbord.
Hij kon alleen beginnen. Dat deed hij de laatste tijd vaker. Het spel bleef hetzelfde, alleen hoorde hij dan niemand lachen als iets mislukte.
Er werd op zijn deur geklopt.
‘Ja.’
Papa stak zijn hoofd naar binnen.
‘Mag ik?’

Niels knikte en schoof één kant van zijn headset van zijn oor.
Papa ging op de rand van het bed zitten.
Even zei hij niets.
‘Is mama kwaad?’ vroeg Niels.
‘Nee.’
‘Ze klonk wel kwaad.’
‘Jij ook.’
Niels draaide een potlood tussen zijn vingers.
‘Ik weet dat zij het niet kan helpen.’
‘Dat weet ze.’
‘Maar ik zit daar de hele dag. En dan kom ik thuis en moet ik weer.’
Papa knikte.
‘En als ik iets niet begrijp, moeten we het eerst zelf zoeken. Dan is het al laat voordat we beginnen.’
Hij keek naar zijn scherm.
Mats en Thomas waren nog bezig.
‘Ik wil ook gewoon eens klaar zijn.’
Papa boog voorover, zijn ellebogen op zijn knieën.
‘Dat begrijp ik.’
‘Iedereen denkt dat ik thuis tijd genoeg heb.’
‘Wie zegt dat?’
‘Niemand zo. Maar ze zeggen wel dat ik dingen moet inhalen. Alsof ik die twee weken gewoon vakantie had.’
Papa antwoordde niet meteen.
Niels draaide het potlood verder rond.
‘Toen ik koorts had, kon ik toch geen wiskunde doen?’
‘Nee.’
‘En daarna wist ik niet wat eerst moest.’
‘Nee,’ zei papa nog eens.
Het was fijn dat hij niet meteen met een oplossing kwam.
Papa keek naar de computer.
‘Was je met iemand aan het spelen?’
‘Nog niet.’
‘Oké. Ik laat je even.’
Bij de deur bleef hij staan.

‘De boeken blijven dicht vanavond. Ik heb het met mama afgesproken.’
Niels keek op.